

POSUDEK ŠKOLITELE

Jméno disertanta/disertantky:	Mgr. Dominik Vítek
Téma práce:	Právo být zapomenut jako součást ochrany osobnosti
Rozsah práce:	574.602 znaků; cca 260 stran
Datum odevzdání práce:	20. dubna 2022

1. Aktuálnost (novost) tématu

Autor zvolil téma („Právo být zapomenut“) po dohodě se školitelem v roce 2017, kdy bylo rekodifikované soukromé právo účinné 3 roky, nová úprava ochrany osobnosti a jednotlivých jejích složek začala být podrobována analýzám a v evropském diskurzu začala být systematictěji diskutována otázka práva na to být zapomenut v digitálním prostoru a jeho prosazování. Souhlasím s tvrzením, že data (zejména tzv. big data) o jednotlivcích, jejich držení, nakládání a uchování se staly stěžejním tématem života v digitálním prostoru a že je nezbytné důkladně se bavit o ochraně osobnosti člověka v těchto nových kontextech definovaných novými technologiemi a „smart“ zařízeními, které se dnes běžně užívají. Téma o to zajímavější, že v té době neexistoval jednotný názor národních zákonodárců ani soudního rozhodování. Šlo (a stále jde) nepochybně o téma, které právem zasluhovalo zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (Kokeš, Kuhn, Matejka, Krausová, Nonnemann, Donát, Nulíček, Polčák a další), jakož – a to především – i v dosud publikované komentářové literatuře k ochraně osobnosti (obecně) a ochraně osobních údajů (specificky).

Současně jde o téma, které vyžaduje detailní znalost zákonných ustanovení, judikatury ESLP a SDEU a dostatečně silnou erudici v mnoha dalších částech právního řádu – zřejmě jsou přesahy do práva ústavního, trestního, správního a unijního. Úskalím takto zvoleného tématu je tak vlastně šíře materie, resp. multidisciplinarita (včetně přesahů do veřejného práva), s níž se konfrontuje. Domnívám se však, že je žádoucí, aby byla tu a tam volena témata, která jednoznačně překročí rámec civilního práva a zkoumají vybrané soukromoprávní aspekty mezioborovými metodami, což ostatně odpovídá i Strategickému záměru naší fakulty, který v oblasti disertačních prací volá po mezioborovém přístupu a propojování poznatků z různých sfér právního řádu.

Úkolem disertanta tedy bylo kromě jiného najít nejen adekvátní pojetí ale i vhodnou metodu práce tak, aby téma vyčerpával ve všech jeho podstatných ohledech, tj. těch hodných zkoumání, a současně aby z kapacitních důvodů neměl tendenci sklouznout k povšechnému výkladu všech do úvahy přicházejících institutů. Bylo tedy třeba udržet potřebnou míru syntetičnosti textu vybalancovanou dostatečně hlubokou analýzou dílčích problematik ochrany osobnosti, aby práce obsahovala smysluplné a přesvědčivé závěry. To, jak se to disertantovi nakonec podařilo, do jaké míry naplnil očekávání od práce na dané téma, přenechám především na oponentních vyjádřeních; od školitele se spíše očekává, že vyzdvihne klady předložené práce a celkově zhodnotí přínosy doktorského studia kolegy Dominika Vítka.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Disertant v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle (analyticko-komparativní, jakož i v závěru syntetické), definuje výchozí teze a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Mezi jeho hlavní patří otázky, zda je právo být zapomenut složkou ochrany osobnosti, zda se vztahuje právo být zapomenut i na právnické osoby; zda jsou data věcí v právním symbslu a zda je právní povaha dat významná z hlediska uplatnitelnosti práva být zapomenut a konečně, jaké

jsou teritoriální dopady práva být zapomenut a do jaké míry jej lze uplatňovat mimo území České republiky, resp. Evropské unie. Z práce samotné je patrné, že zvolil analyticko-syntetický přístup, který kombinuje s deskripcí a evaluací odborné literatury, aby nakonec dospěl k obecnějšímu poznatku (tj. k určité dílčí syntéze vybrané teoretické problematiky).

Poslední dva roky doktorského studia kolegy D. Vítka byly poznamenány covidovou pandemií, která významně ztížila možnosti čerpat další literární zdroje k vybraným otázkám, přesto lze pokládat použité zdroje za plně dostačující.

Ani ve své praxi Mgr. Vítek nerezignoval na odbornou a tvůrčí činnost, když se spoluautorsky podílel na komentářích k Obecnému nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) a zákona o zpracování osobních údajů – viz VÍTEK, D. in PATTYNOVÁ, Jana, Lenka SUCHÁNKOVÁ, Jiří ČERNÝ a Miroslav RŮŽIČKA. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR); Zákon o zpracování osobních údajů: komentář. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019.

Kapitola 3.4 (Vliv GDPR mimo EU) byla publikována jako samostatný článek – viz VÍTEK, Dominik. Evropa jako světový standard pro bezpečnost (osobních) dat [online]. 31. 7. 2018. Dostupné z: <https://jinepravo.blogspot.com/2018/07/evropa-jako-svetovy-standard-pro.html>.

Kapitola 4.3 (Využívání zveřejněných osobních údajů) byla ve spoluautorství publikována jako samostatný článek – viz VÍTEK, Dominik a Jana PATTYNOVÁ. Využívání zveřejněných osobních údajů [online]. 14. 6. 2019 Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/vyuzivani-zverejnenych-osobnich-udaju-109518.html>.“

Tím disertant splnil rovněž svou povinnost publikace dílčích závěrů své disertační práce.

3. Formální a systematické členění práce

Text (574 tis. znaků včetně úvodu a závěru) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy autora de lege ferenda.

Práce je rozdělena do 8 velkých kapitol (částí), kdy první 4 z nich usilují o základní charakteristiku tří stěžejních pojmů – pojem osobnosti a její ochrany, pojem osobního údaje a jeho ochrany a vztah mezi pojmy „data“ a osobní údaje včetně velmi zajímavé analytické úvahy nad právní povahou dat a práva k datům, jakož i balančního testu pro zpracování zveřejněných osobních údajů (str. 155 a násl.) Tato část představuje rovněž definiční základnu pro další výklady, neboť se zabývá historickoprávními, unijněprávními a obecnými východisky pro zkoumané otázky. Autor nezůstal dlužen svou pozornost ani specifickým kategoriím osobních údajů.

Kapitola pátá (jež je vlastně zvláštní částí předložené práce) se již věnuje tématu *stricto sensu*, tj. problematice práva být zapomenut v současné české (resp. unijní) právní úpravě, jednotlivým souvisejícím institutům (výmaz osobního údaje, anonymizace, archivace atd.), přičemž akcentuje relevantní východiska po rozsudku SDEU ve věci Google Spain.

Za velmi přínosné a zdařilé pokládám jeho autorské závěry, kterými se snaží současný stav doktríny rozvíjet a obohacovat o nové argumenty: zejména otázka aplikovatelnosti toliko na fyzické osoby (str. 117 a násl.); otázka nascitura a osob zesnulých (str. 119), data jako věc v právním smyslu (str. 143 a násl.), funkce a povaha práva být zapomenut (174 a násl.). Za originální považují právě určité autorské úvahy o aplikaci právních prostředků nápravy při zásazích do práva na to být zapomenut (důsledky porušení).

I v dalších výkladech autor po uvedení do problému proponuje vlastní řešení zkoumaných otázek a dílčí závěry.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr disertační práce odpovídajícím způsobem zpracován

S ohledem na výše uvedené se domnívám, že zamýšlený záměr disertační práce byl odpovídajícím způsobem zpracován.

Autor dospěl po provedené analýze k závěrům, že právo být zapomenut je nedílnou součástí ochrany osobnosti a osobnostních práv, a to vzhledem k jeho přirozenoprávní povaze; že právo být zapomenut náleží i právnickým osobám, ačkoliv rozsah poskytované ochrany je z podstaty jejich ochrany obecně užší než u lidí; že právo být zapomenut je – bez dalšího – uplatnitelné na území Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru na základě pravidel GDPR (tj. v rámci ochrany osobních údajů).

Dále konstatuje, že porušení práva být zapomenut může mít zásadně i sankční důsledky – ať již veřejnoprávní (sankce podle GDPR, popř. trestněprávní následky), nebo soukromoprávní (zejména náhrada újmy ať již specificky na úrovni GDPR coby objektivní odpovědnosti s velmi úzce vymezenými případy liberace, anebo na úrovni obecného deliktního práva).

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn a výzkumné otázky uspokojivě zodpovězeny
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autor pracoval samostatně, dílčí závěry a jednotlivé závěry se mnou průběžně konzultoval a mé připomínky v textu zohlednil. Práce byla systémem Theses vyhodnocena jako originální (shoda pod 3 %) – je třeba vzít rovněž v potaz, že řada kapitol byla již publikována, ať již v komentáři k GDPR anebo jako samostatné články.
Logická stavba práce	Text je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autor správně uvádí a na konkrétních místech cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje relevantní tituly naší avšak především tituly zahraniční právní nauky.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autor analyzoval všechny relevantní aspekty práva být zapomenut z hlediska dostupné (naší i cizí) nauky a judikatury
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Práce neobsahuje grafy, avšak pro lepší přehlednost obsahuje několik tabulek. Oceňuji i tabulkově zpracované příklady, jimiž osvěžuje tok svého textu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková i stylistická úroveň práce je na výborné úrovni. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno korektně.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- Jsou nástroje právní ochrany při porušení práva být zapomenut účinné? Navrhuje autor nějaké modifikace de lege ferenda?
- Který členský stát EU může být z hlediska garance práva být zapomenut příkladem dobré praxe a proč?

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Práci <u>doporučuji</u> k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.
---	--------------	---

V Praze dne 24. 4. 2022

školitel